



USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2820/2025

Zagreb, 2. lipnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik Suda, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Sanja Bezbradica Jelavić, Dražen Bošnjaković, Ante Galić, Biljana Kostadinov, Lovorka Kušan, Maša Marochini Zrinski, Rajko Mlinarić, Goran Selanec, Frane Staničić i Miroslav Šumanović, odlučujući u izbornom sporu o žalbi političke stranke Socijaldemokratske partije Hrvatske, zastupane po Danielu Radeti, na sjednici održanoj 2. lipnja 2025. donio je

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba političke stranke Socijaldemokratske partije Hrvatske, zastupane po Danielu Radeti, podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-80 od 29. svibnja 2025.

Obrazloženje

1. Politička stranka Socijaldemokratska partija Hrvatske (u daljnjem tekstu: žaliteljica), zastupana po Danielu Radeti, podnijela je žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-80 od 29. svibnja 2025. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).

Odlukom broj: U-VIIA-2752/2025 od 28. svibnja 2025. (www.usud.hr) Ustavni sud usvojio je žalbu žaliteljice podnesenu protiv rješenja ŽIP-a klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-66 od 25. svibnja 2025., te je predmet vraćen na ponovni postupak, a ŽIP-u je naloženo izvršiti kontrolu nevažećih glasačkih listića i prebrojavanje glasova na izborima za Gradsko vijeće Grada Zadra na biračkom mjestu broj 8 provedenim 18. svibnja 2025.

1.1. Postupajući po odluci Ustavnog suda broj: U-VIIA-2752/2025 od 28. svibnja 2025., ŽIP je izvršio kontrolu nevažećih glasačkih listića i prebrojavanje glasova za Gradsko vijeće Grada Zadra na biračkom mjestu broj 8 na provedenim izborima od 18. svibnja 2025.

2. Osporenim rješenjem odbijen je kao neosnovan prigovor žaliteljice, izjavljen nakon izborne radnje Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zadra (uvida u izborni materijal na biračkom mjestu broj 8 od 23. svibnja 2025.).

3. U obrazloženju osporenog rješenja ŽIP-a navodi se sljedeće:

"1. Ustavni sud RH svojom odlukom poslovni broj U-VII-2752/2025 od 28. svibnja 2025. donio odluku kojom se prihvaća žalba SDP-a podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije Klasa:012-07/25-01/3, Ur.br.: 2198-10-25-66 od 25. svibnja 2025. kojim je prigovor Daniela Radete bio odbačen kao nepravovremen. Predmet je vraćen ovom izbornom povjerenstvu na ponovni postupak s tim što je istovremeno naloženo Županijskom izbornom povjerenstvu Zadarske županije izvršiti kontrolu nevažećih glasačkih listića i prebrojavanje glasova za Gradsko vijeće Grada Zadra na biračkom mjestu broj 8 provedenim 18. svibnja 2025.

2. Dana 29. svibnja 2025. održana je sjednica Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije na kojoj je bio nazočan i promatrač SDP-a Kristian Radeta kao i promatračica stranke Pravo i Pravda Vesna Marić-Mijatović. Od gradskog izbornog povjerenstva Grada Zadra zatražen je kompletan izborni materijal te ponovnim prebrojavanjem glasačkih listića utvrđeno da je na tom biračkom mjestu upotrijebljeno 458 glasačkih listića. Od tog broja 16 glasova je dobila lista broj 1 Akcija mladih i MOST, 20 glasova lista broj 2 DOMINO i dr., 3 glasa lista broj 3 Domovinski pokret i dr., 12 glasova lista broj 4 FOKUS, 199 glasova lista broj 5 HDZ i dr., 21 glas lista broj 6 Nezavisni i dr., 26 glasova lista broj 7 Pravo i Pravda, 90 glasova lista broj 8 Richard Nezavisni, 63 glasa lista broj 9 SDP i dr i 8 glasova lista broj 9 Za Zadar i dr. Ovi podaci u cijelosti su odgovarali podacima koji su utvrđeni zapisnikom o radu biračkog odbora za izbor članova gradskog vijeća Grada Zadra na biračkom mjestu broj 8 Bokanjac. Nazočni promatrači na ovakvo utvrđeno stanje nisu imali primjedbi, a i u zapisniku o radu biračkog odbora nije utvrđeno postojanje bilo kakvih primjedbi bilo od strane članova biračkih odbora bilo od strane promatrača.

3. Nakon toga se pristupilo prebrojavanju nevažećih listića te je pronađeno 27 nevažećih listića što je sukladno sa zapisnikom o radu biračkog odbora. Povjerenstvo je jednoglasno zaključilo da je 25 listića nesporno nevažećih jer se iz njih nije mogla utvrditi stvarna volja glasača, dok su 2 glasačka listića i to oni pod serijskim brojevima 0006641 i 0006336 bili sporni. Nazočni članovi Povjerenstva jednoglasno su donijeli odluku da listić broj 0006641 ostaje nevažeći. Nakon toga raspravljalo se o listiću serijskog broja 0006336 te je glasovanjem članova Izbornog povjerenstva donesena odluka da je i taj listić nevažeći jer je riječ o listiću na kojem je najprije zaokružen broj ispred kandidacijske liste pod rednim brojem 7, nakon čega je na tom istom listiću napisano 'Neće, ne može' ili nešto slično. Analizom ovakvog listića većina članova Izbornog povjerenstva je većinom glasova zaključila da je riječ o nevažećem listiću koji, suprotno navodima iz prigovora, ne treba proglasiti važećim, te je u tom smislu prigovor SDP-a odbijen kao neosnovan."

4. Žaliteljica navodi da je predmet žalbe jedan sporan listić serijskog broja 0006336 koji je većinom glasova proglašen nevažećim. Smatra da tumačenje odluke ŽIP-a nije u skladu s temeljnim načelima Ustava.

Nadalje navodi:

"Dana 29. svibnja 2025. Godine održana je sjednica Županijskog izbornog povjerenstva Zadarske županije na kojoj je bio nazočan Promatrač SDP-a Kristijan Radeta, kao i promatračica stranke Pravo i Pravda Vesna Marić Mijatović. Od Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zadra zatražen je kompletan izborni materijal. Uvidom u izborni materijal utvrđeno je sve ono što je utvrđeno i zapisnikom na dan izbor, međutim ostaje sporan detalj koji je i predmet ove žalbe, a to je jedan sporan listić koji je proglašen nevažećim, a naknadnim utvrđivanjem našeg Promatrača osporen je i evidentiran u zapisniku naknadnim pregledavanjem kao važeći listić za kandidacijsku listu pod rednim br. 7.

Nakon što se pristupilo prebrojavanju nevažećih listića te je pronađeno 27 nevažećih listića, što je sukladno sa zapisnikom o radu biračkih odbora. Povjerenstvo

je jednoglasno zaključilo da je 25 listića nesporno nevažećih jer se iz njih nije mogla utvrditi stvarna volja glasača, dok su 2 glasačka listića, i to oni pod serijskim brojevima 0006641 i 0006336 bili sporni.

Članovi povjerenstva jednoglasno su donijeli odluku da listić broj 0006641 ostaje nevažeći.

Nakon toga se raspravljalo o listiću serijskog broja 0006336 te je glasovanjem članova Izbornog povjerenstva donesena Odluka da je i taj listić nevažeći. Ovdje moramo napomenuti kako odluka nije donesena jednoglasno već su dva člana Županijskog izbornog povjerenstva bila PROTIV, dok je njih šestoro bilo ZA.

Naš Promatrač Kristijan Radeta ističe primjedbu i predlaže da se njegova primjedba unese u zapisnik jer je on upravo tu zbog te nepravilnosti s listićem. Navodi kako je na listiću pod serijskim brojem 0006336 kojeg je povjerenstvo označilo nevažećim, evidentno utvrđena volja birača, te da je jedan glas koji nedostaje kandidacijskoj listi broj 7 za ulazak u Gradsko vijeće Grada Zadra neosporan i važeći listić koji treba biti pribrojan ukupnom rezultatu.

Analizom ovog listića većina članova Izbornog povjerenstva je većinom članova zaključila da je riječ o nevažećem listiću koji, suprotno navodima iz prigovora, ne treba proglasiti važećim te je u tom smislu prigovor SDP-a odbijen kao neosnovan. Po našem mišljenju, Županijsko izborno povjerenstvo donijelo je pogrešnu odluku prema onom što kaže Zakon o lokalnim izborima.

Zbog evidentnog propusta Županijskog izbornog povjerenstva, koje ne poznaje izborni Zakon i pravila, što je to važeći, a što nevažeći listić, ulažemo Žalbu Ustavnom sudu Republike Hrvatske.

Nema nikakve dvojbe da je na glasačkom listiću potpuno jasno zaokružen redni broj ispred kandidacijske liste političke stranke Pravo i pravda pod rednim brojem 7. što jasno ukazuje na volju birača.

Isto tako, nedvojbeno je da se na donjem desnom djelu listića nalazi dopisan, do kraja neprepoznatljiv tekst, koji ni članovi povjerenstva nisu mogli utvrditi što točno piše. Pretpostavka Promatrača je da na listiću pri dnu piše HŽV, a koji isto tako ne utječe na to da je listić prema tumačenju Zakona o lokalnim izborima u potpunosti legitiman i važeći.

Člankom 73. toč.2. Zakona o lokalnim izborima ('Narodne novine' broj 144/2012, 121/2016, 98/2019, 42/2020, 144/2020 i 37/2021, u daljnjem tekstu ZoLI) propisano je da je nevažeći glasački listić onaj glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju kandidacijsku listu ili kandidata je birač glasovao.

Iz onog što je prethodno navedeno za nas nema nikakve dvojbe za koga je birač koji je popunjavao ovaj glasački listić glasovao. To je kandidacijska lista pod redni brojem 7. Političke stranke Pravo i Pravda.

Spomenuti nečitki tekst, bez obzira na sadržaj, nalazi se daleko od kandidacijske liste, a tekst kao takav ne utječe na pravila i Zakon kojim se listić može označiti kao nevažeći, te je na listiću izražena jasna volja birača.

Dakle, ako je napisano ispod nerazumljivo ili ne mijenja značenje izbora (npr. Nije usmjereno na drugu listu ili ne poništava volju) takav listić se smatra važećim.

U prilog ove Žalbe ustavnom Sudu Republike Hrvatske u prilog dodajemo i Izdvojeno mišljenje Potpredsjednika Županijskog povjerenstva Ante Bačića, koji isto tako ocjenjuje kako bi svako opuštanje u poništavanje jasno izražene volje birača zbog nekakve škrabotine, nečitkog teksta, upitnog značenja, na glasačkom listiću, bilo potencijalno opasno. Moglo bi dovesti do tendencioznih tumačenja i poništavanja jedne od temeljnih vrednota našeg Ustava, a ono se utjelovljuje kroz demokratske slobodne izbore, kroz višestranačje i pravo svakog punoljetnog građanina da izrazi svoju biračku volju.

Navodim i kako, uz dužno poštovanje prema većini koja je donijela odluku, mislim da njihovo tumačenje ove Odluke nije u skladu sa temeljnim načelima Ustava

Republike Hrvatske ('Narodne novine' broj 56/1990, 135/1997, 113/2000, 28/2001, 76/2010 i 5/2014)."

4.1. Predlaže usvajanje žalbe.

Žalba nije osnovana.

5. Za ocjenu navoda žaliteljice mjerodavnim se smatraju sljedeće odredbe Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI):

"Važeći glasački listić

Članak 72.

Važeći glasački listić jest onaj iz kojega se na siguran i nedvojbjen način može utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao.

Nevažeći glasački listić

Članak 73.

Nevažeći glasački listić jest:

1. neispunjeni glasački listić,
2. glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao,
3. glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista, odnosno kandidata."

"GLASOVANJE I UTVRĐIVANJE REZULTATA GLASOVANJA

Mjesto i način glasovanja

Članak 99.

(...)

4) Glasački listić se popunjava zaokruživanjem rednog broja ispred imena i prezimena kandidata za kojega birač glasuje."

"Članak 130.

(1) Ako nadležno izborno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

(2) Ako ne postoji mogućnost ponavljanja poništenih radnji ili ako se nepravilnosti odnose na postupak glasovanja, a bitno su utjecale, odnosno mogle utjecati na rezultat izbora, nadležno izborno povjerenstvo poništiti će izbor i odrediti rok u kojem će se izbor ponoviti."

6. Iz sadržaja osporenog rješenja proizlazi da je ŽIP, odlučujući o prigovoru žaliteljice, izjavljenom nakon izborne radnje Gradskog izbornog povjerenstva Grada Zadra (uvida u izborni materijal na biračkom mjestu broj 8. od 23. svibnja 2025.) jednoglasno donio odluku da listić serijskog broja 0006641 ostaje nevažeći, dok je za (sporni) listić serijskog broja 0006336 donesena odluka većinom glasova u omjeru 6:2 da je listić nevažeći, jer je riječ o listiću na kojem je najprije zaokružen broj ispred kandidacijske liste pod rednim brojem 7, nakon čega je na tom istom listiću napisano "Neće, ne može" ili nešto slično.

7. Mjerila za određivanje je li pojedini glasački listić važeći ili nevažeći sadržana su u člancima 72. i 73. ZoLI-ja. U odluci broj: U-VIIA-3278/2013 od 11. lipnja 2013.

("Narodne novine" broj 71/13.) Ustavni sud je naveo da je nesporno da se radnja "zaokruživanja" rednog broja ispred imena i prezimena kandidata za kojega birač glasuje u smislu članka 99. ZoLI-ja ne smije tumačiti doslovno, sve dok je glasački listić popunjen tako da se na siguran i nedvojbjen način može utvrditi za kojeg je kandidata birač glasovao. Dosadašnja izbornopravna praksa potvrđuje da se i glasački listić na kojem je jasno, uredno i nedvosmisleno označen redni broj ispred imena i prezimena kandidata za kojega birač glasuje, ali u nekom drugom obliku, a ne u obliku pune kružnice, također može smatrati važećim. Dosadašnja izbornopravna praksa potvrđuje da se i glasački listić na kojem postoje različite oznake također može, pod određenim strogim uvjetima, smatrati važećim. Primjeri su sadržani u odlukama Ustavnog suda broj: U-VIIA-2613/2009 od 27. svibnja 2009. (www.usud.hr) i broj: U-VIIA-2819/2009 od 10. lipnja 2009. ("Narodne novine" broj 68/09.).

Ustavni sud podsjeća da članak 100. ZoLI-ja propisuje sadržaj glasačkog listića. Dodatno, članak 99. ZoLI-ja izrijekom propisuje da se glasački listić popunjava zaokruživanjem rednog broja ispred imena i prezimena kandidata za kojega birač glasuje. Kada se navedeno uzme u obzir s utvrđenjem Ustavnog suda iz odluke broj: U-VIIA-3278/2013 (navedeno) da se "i glasački listić na kojem postoje različite oznake također može, pod određenim strogim uvjetima, smatrati važećim", proizlazi da se, u osnovi, svi glasački listići na kojima postoje "različite oznake" inicijalno smatraju nevažećima, osim ako se ne zadovolje "strogi uvjeti" da bi se sporni glasački listić mogao smatrati važećim. Navedeni "strogi uvjeti" jest uvjet iz članka 72. ZoLI-ja koji propisuje da je važeći listić onaj iz kojega se na siguran i nedvojbjen način može utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao.

Ustavni sud je nakon izvršenog uvida u sporni glasački listić serijskog broja 0006336, utvrdio pravilnim zaključak ŽIP-a da, pored urednog zaokruženog broja sedam ispred imena kandidata, glasački listić sadrži i tekst koji utječe na ispunjenje uvjeta iz članka 72. ZoLI-ja te se opisanim popunjavanjem glasačkog listića ne može sa sigurnošću utvrditi za kojeg je kandidata birač glasovao.

Slijedom svega navedenog, Ustavni sud utvrđuje da je osporeno rješenje doneseno u skladu s mjerodavnim člancima ZoLI-ja i da njime nije povrijeđeno izborno pravo žaliteljice, zbog čega se njezina žalba smatra neosnovanom.

7.1. Stoga, a na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK
dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

Dostava (broj: U-VIIA-2820/2025):

1. Socijaldemokratska partija Hrvatske
n. r. g. Daniela Radete
Trg Petra Zoranića 3, 23000 Zadar
e-mail: danielradeta.zd@gmail.com
2. Županijsko izborno povjerenstvo Zadarske županije
Dr. Franje Tuđmana 35, 23000 Zadar
e-mail: zip@zz.izbori.hr
- na predmet klasa: 012-07/25-01/3, ur. broj: 2198-10-25-80
3. Centar za evidenciju i dokumentaciju Suda
4. Spis

Suglasnost ovog otpravka s izvornikom ovjerava
pomoćnica glavne tajnice Ustavnog suda
za ustavnosudsko poslovanje



Vladimira Vodašević